

Františkovo slovo

č.236

Kvalifikovaní křesťané riskují, že zůstanou kvalifikovanými a přestanou být křesťany

Papež: Zacheus objevil radost z toho, že může rozdávat

Bud' církev hlásá evangelium, anebo není církví, zdůrazňuje papež v novém knižním rozhovoru

Všichni hřešíme odmítáním toho, co zdarma nabízí Bůh

Rémi Brague: Pokud se lidstvo nevrátí k transcendenci, zmizí

Sledování pouze lidské logiky vede k zoufalství, řekl papež jezuitům

Kardinál Hollerich: V Japonsku se papež setká s novodobou prázdnou

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Kvalifikovaní křesťané riskují, že zůstanou kvalifikovanými a přestanou být křesťany

Vatikán. Papež František se „na dušičky“, v sobotu odpoledne odebral do Katakomb sv. Priscily, vzdálených 8 kilometrů od Vatikánu, aby zde sloužil mši svatou. Pro dnešní bohoslužbu ze Vzpomínky na všechny věrné zemřelé nabízí lekcionář několik možností, z nichž římský biskup vybral čtení z knihy Moudrosti (*Mdr 3, 1-9*) o spravedlivých duších zkušných Bohem a ze Zjevení sv. Jana (*Zj 21, 1-5a.6b-7*) o novém Jeruzalému sestupujícím z nebe od Boha. Z Matoušova evangelia (*Mt 5, 1-12a*) bylo přečteno osmero blahoslavenství. Kázání pronesl papež František spatra a mluvil o křesťanské identitě, křesťanském místě a křesťanské naději. Hned v úvodu prozradil, že je poprvé v životě v katakombách a že na něho tato návštěva činí silný dojem. Mimo jiné pak řekl:

*„Sem se lidé přicházeli ukrýt, aby byli v bezpečí, a také pohřbívat svoje mrtvé. Dnes také lidé slaví eucharistii v úkrytu, v zemích, kde je to zakázáno. Vzpomínám na řeholní sestru v Albánii, která byla v převýchovném táboře v časech komunismu, kdy měli kněží zákaz vysluhovat svátosti, a tato sestra křtila ve skrytu. Lidé o této sestře věděli, že křtí, a matky k ní přicházely s dětmi. Ona však neměla ani čím nabrat vodu, takže použila třeba botu, do níž nabrala z řeky vodu, kterou křtila. Místo křesťana je tak trochu všude. Nemáme v životě nějaké privilegované místo. Někteří by si jej přáli, jsou to kvalifikovaní křesťané. Ti se však vystavují riziku, že zůstanou kvalifikovanými, ale přestanou být křesťany. Jaké je místo křesťanů? »Duše spravedlivých jsou v Boží ruce« (*Mdr 3,1*). Místem křesťana jsou Boží ruce; je tam, kde je chce Bůh. Božíma rukama jsou probodeny ruce Božího Syna, který si odnesl rány, aby je ukazoval Otcí a přimlouval se za nás. Místem křesťana je Ježíšova přímluva před Otcem. V rukou Božích jsme bezpeční, ať se děje, co se děje, včetně kříže. Také naše identita říká, že budeme vděční, budou-li nás pronásledovat a vylhaně nám připisovat každou špatnost. Jsme-li však v Božích rukou, které jsou z lásky raněné, jsme v bezpečí.“*

3.11.2019

Papež: Zacheus objevil radost z toho, že může rozdávat

Vatikán. Na Svatopetrském náměstí se před polednem sešlo asi 10 tisíc lidí k polední promluvě papeže a společné mariánské modlitbě Anděl Páně. Petruův nástupce komentoval evangelium z této 31. neděle liturgického mezidobí (srov. *Lk 19,1-10*) o celníku Zacheovi. V samotném závěru své promluvy řekl:

„Přijetí a pozornost, kterých se mu od Ježíše dostává, přimějí tohoto muže k rázné změně smýšlení. V jediném okamžiku si uvědomí, jak ubohý je život, který lpí na penězích za cenu okrádání druhých a obdržených projevů jejich opovržení. Mít Pána u sebe doma mu umožňuje vidět všechno jinými očima a také s trochou té laskavostí, kterou Ježíš pohlédl na něho. Změní se rovněž jeho pohled na peníze a způsob, jak s nimi zacházet. Hrabivost je nahrazena štědrostí. Rozhodne se totiž darovat polovinu svého majetku chudým a vrátit čtyřnásobek každému, koho ošidil (v.8). Zacheus díky Ježíši zjistí, že milovat je možné zdarma; dosud byl chamtivý, nyní se stává štědrým; líbilo se mu hromadit, nyní má radost z toho, že může rozdávat. Setkání s Láskou a objev, že je milován navzdory svým hříchům, jej uschopňuje mít rád druhé a z peněz činit znamení solidarity a pospolitosti.“

Panna Maria ať nám vyprosí milost vnímat na sobě neustále Ježíšův milosrdný pohled, abychom šli milosrdně vstříc těm, kdo pochybili a mohli tak přijmout Ježíše, který »přišel hledat a zachránit, co zahynulo« (v.10).“

Potom papež věnoval pozornost politické situaci v Etiopii, kde tamější pravoslavná církev Tewahedo minulý týden (29. října) **oznámila**, že v regionu Oromia došlo k násilí, při kterém zahynulo více než 60 lidí. Etiopský atlet Haile Gebrselassie řekl dnes pro stanici **BBC**, že k těmto incidentům došlo v důsledku falešných zpráv na tzv. sociální síti Facebook. Papež František k tomu nyní řekl:

„Jsem zarmoucen násilím, jehož oběťmi jsou křesťané Etiopské pravoslavné církve Tewahedo. Vyjadřuji svoji blízkost této církvi a jejímu patriarchovi, drahému bratrovi, Abuna Matthiasovi, a prosím vás o modlitbu za oběti násilí v této zemi. Pomodleme se společně Zdravás Maria...“

Po společné recitaci této modlitby obrátil papež pozornost k Itálii a řekl:

„Rád bych vřele poděkoval magistrátu a diecézi města San Severo v Apulii za dohodu, podepsanou 28. října, která umožní migrantům tamějšího kraje obdržet dokument o stálém pobytu v tamějších farnostech a zápis do městské matriky. Možnost obdržet průkaz totožnosti a stálého bydliště jim poskytne novou důstojnost a možnost zbavit se neregulérnosti a vykořisťování. Děkuji městskému magistrátu a všem, kdo se o to přičinili.“

Po společné mariánské modlitbě Anděl Páně papež všem požehnal.

4.11.2019

Bud' církev hlásá evangelium, anebo není církví, zdůrazňuje papež v novém knižním rozhovoru

Vatikán. Agentura *Fides* dnes zveřejnila výňatky z knižního rozhovoru italského vatikanisty Gianniho Valente s papežem Františkem, který vychází na závěr mimořádného misijního měsíce. Svazek pod titulem „Bez Něho nemůžeme dělat nic. Rozmluva o tom, jak být v dnešním světě misionářem“ (*Senza di Lui non possiamo fare nulla. Una conversazione sull'essere missionari oggi nel mondo*), *LEV, San Paolo*) se na pulty italských knihkupectví dostane v tomto týdnu (5.11.).

„Vycházející církev“ není módní slogan, nýbrž Ježíšovo přikázání

„Odjakživa jsem vnímal, že hlásání Ježíše a jeho evangelia obnáší určitou pouť, vykročení na cestu“, svěřuje se papež v knižním rozhovoru a varuje před nadužívaným módním sloganem o „vycházející církvi“: „Nevymyslel jsem ho já, ale jde o Ježíšovo přikázání z Markova evangelia“, poukazuje. Církev buď vychází, anebo není církví. Buď hlásá, anebo není církví, nýbrž jakýmsi duchovním sdružením či nadnárodní firmou, která vysílá poselství eticko-náboženského obsahu, podtrhuje dále. V případě misie nelze mluvit o programu či úmyslu realizovatelném silou vůle – církev totiž vychází sama ze sebe působením Krista a Ducha svatého, který ji pohání a nese dál.

Stále platný vzorec ve Skutcích apoštolů

Papež František v této souvislosti cituje Skutky apoštolů, které jsou vyprávěním o začátcích, nikoli manuálem misionářské strategie. „Jejich protagonisty nejsou apoštolové, nýbrž Duch svatý“. Zkušenost dvanácti je stále platným vzorcem, vysvětluje římský biskup. Je to lidský příběh mužů, kteří coby učedníci nastupují až jako druzí poté, co již před nimi jednal Duch svatý, který připravil srdce a pracoval v nich. Misie bez Ducha svatého se mění v konkvistu, ať již náboženskou nebo ideologickou, upozorňuje papež. Jakákoli nervozita, křik či lidská organizace jsou zbytečné, dodává. Stačí prosit o milost, abychom také dnes zakusili ono: „Rozhodl totiž Duch svatý i my...“ (*Sk 15,28*).

Církev roste skrze svou přitažlivost

„Až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě“, říká Ježíš v evangeliu. A dále: „Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal...“ Církev odjakživa uznávala tuto formu za nejvlastnější přiblížení Ježíši a evangeliu, konstatuje František. Nejedná se tedy o přesvědčení, rozumovou úvahu, osobní uvědomělost, nátlak či donucení, nýbrž o milostnou přitažlivost, zamilovanost do Krista. Pokud nás opravdu přitahuje Kristus, okolí si toho povšimne, aniž bychom to nijak museli dokazovat či dávat najevo, popisuje papež. Proto není misie firemním projektem či organizovaným představením, během něhož chceme spočítat účastníky získané propagandou, poznamenává dále. Misie ve své tajemné plodnosti je naopak závratí z toho, že bez Ježíše nemůžeme dělat nic. „Závrat z náboženské svobody spočívá v tom, že se dáváme nést Duchem, aniž bychom kalkulovali a cokoli kontrolovali“, říká František.

Proselytismus je násilný, ačkoli si navléká rukavičky

Co se týče proselytismu, papež potvrzuje, že se s ním můžeme setkat všude, kde nahrazuje Kristovu přitažlivost a dílo Ducha svatého jakýmkoli typem moudrých řečí. Něco takového se děje ve farnostech a společenstvích, církevních hnutích i řeholních kongregacích, všimá si. Proselytismus ze své podstaty je násilný, byť se to snaží zamaskovat a jednat v rukavičkách, protože nesnáší svobodu a nezištnost, s níž se víra skrze milost přenáší od člověka k člověku. Hlásat evangelium naopak

znamená »obhájit se před každým, kdo se nás ptá po důvodech naší naděje«, předávat svědectví o Kristu, aniž bychom vynalézali přesvědčivé promluvy, protože přeci postačuje strhující síla kříže, který uráží a pobuřuje.

Misionář usnadňuje cestu k víře

Podle čeho poznáme křesťanského misionáře?, ptá se dále papež František. Podle toho, že víru usnadňuje, a nikoli kontroluje. Petrův nástupce nesouhlasí s vytvářením pastoračních celnic, selektivním přístupem a ověřováním předpokladů ke vstupu do církve. To vše totiž brání Ježíšově touze obejmout každého člověka, které naopak vycházejí vstřícné příkladné kroky, jako snaha buenosaireských farářů o usnadnění přístupu ke křtu, popisuje Svatý otec.

Křesťanství nese tvář kultur, do kterých zapouští kořeny

Papež František v knižním rozhovoru s italským vatikanistou připomíná svého předchůdce Pavla III., který odmítl teorie o neschopnosti indiánských kmenů přijmout evangelium a potvrdil možnost jejich křtu. „Také dnes existují kroužky a sektory, které se považují za osvícené, uvězní hlásání evangelia ve své pokřivené logice, dělí svět na barbary a civilizované, přičemž větší část lidské rodiny považují za podřadnou kategorii“, uvažuje papež a dodává, že toto vše vyplynulo na povrch při nedávné biskupské synodě o Amazonii. Křesťanství nicméně nedisponuje jediným kulturním vzorcem, cituje František z Jana Pavla II., nýbrž nese tvář mnoha kultur a národů, ve kterých zapustilo kořeny. Dnes víc než jindy je proto nutné mít na paměti, že zjevení se neztotožňuje s žádnou kulturou a misijní dílo nesmí spolu s evangeliem vnucovat určité kulturní formy.

Církev není neziskovka, nýbrž polní nemocnice

V odpovědi na otázku o vztahu mezi sociálním dílem a misí papež vyzdvihuje skutečnost, že církev není nezisková organizace. Zároveň ovšem přijímá všechny lidi a léčí jejich rány, jako polní nemocnice.

Misie a mučednictví Mučednictví je svrchovaným vyjádřením svědectví, vydaného Kristu, uzavírá papež v knižním rozhovoru a vyjmenovává mučedníky posledních let – od koptských křesťanů popravených v Libyi po sestry z kongregace Matky Terezy zavražděné v Jemenu. „Jsou to vítězové, nikoli oběti“, zdůrazňuje František, „Pán pamatuje na dobro, které prokázali“.

Kázání z Domu sv. Marty

5.11.2019

Všichni hřešíme odmítáním toho, co zdarma nabízí Bůh

Vatikán. „Pán zve na svoji slavnost, ale setkává se s odmítnutím. Zve tedy všechny nuzné a nemohoucí, a dokonce nutí přijít všechny,“ kázal papež při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Komentoval dnešní evangelní podobenství (Lk 14,15-24), kterým Ježíš během hostiny, kam byl pozván, reaguje na podnět jednoho z hostů, jenž říká, že blahoslavený bude ten, kdo se zúčastní hostiny v Božím království. Ježíš odpovídá podobenstvím o člověku, který pozval do svého domu na hostinu mnoho lidí, kteří však pozvání odmítli s omluvou, že se musejí zaobírat svými záležitostmi: majetkovými, pracovními, rodinnými apod. Pána domu to rozhněvalo. Rozhodl se tedy pozvat žebráky a mrzáky, a když ještě zbývala prázdná místa, poručil svému služebníkovi, ať přinutí přijít lidi, kteří jsou venku a na cestách.

„Hostina – řekl František - je předobrazem nebe, věčnosti u Pána. Slavnost je místem, kde není zřejmé, kdo koho potká. Poznávají se noví lidé, a potkávají se také ti, kdo se potkat nechtějí. Ovzduší slavnosti je však tvořeno radostí, protože je zdarma. Pravá slavnost je totiž nutně zdarma. Bůh nás na ni zve, a vstup je bezplatný. Platí Pán, tedy Ten, kdo zve. Naráží však na zdráhání pozvaných.

„Postojem vůči zdarma nabídnuté, všeobecné slavnostní hostině je uzavřenost srdce: »Nejdu. Raději zůstanu sám, s těmi, kteří vyhovují mně.« Tato uzavřenost je hřích. Hřích izraelského lidu, hřích nás všech. Uzavřenost říkat: »Pro mne je důležitější to a to.« Stále to moje.“

„Toto odmítnutí, pokračoval papež, je projev pohrdání Tím, kdo zve. Jako by se Pánu říkalo: »Neruš mne svou slavností«. Je to uzavření se radosti ze setkání s Ním.“

„Na životní cestě se nezdá, že před touto volbou, tímto rozhodnutím: jít a setkat se zdarma s Pánem anebo se uzavřít do svých záležitostí, svých zájmů. Proto Pán říkal, že bohatý těžko vejde do nebeského království. Existují určitě bohatí, kteří jsou svatí a nelpí na bohatství. Většina je však upnuta k bohatství, jsou uzavření. Proto nemohou pochopit, co je slavnost. Jejich jistotou jsou věci, které mohou mít.“

„Pánova reakce na naše odmítnutí je rázná – řekl dále papež. Chce, aby na slavnost přišel, a dokonce byl donucen přijít každý. Pozváni jsou všichni, nikdo nemůže říci: »Já jsem špatný, nemohu«... Nikoli. Právě proto, že jsi špatný, Pán tě obzvláště očekává. Na jiném místě evangelia – dodal papež – říká Pán těm, kteří se považují za spravedlivé, že je budou do nebeského království předcházet prostitutky a celníci. Pán nejvíce miluje ty, kdo jsou opovrhováni, ale volá nás. Naše odmítnutí Jej však rozhněvá, a podobenství končí slovy: »Říkám vám: Žádný z těch pozvaných neokusí z mé hostiny«

„Přemýšlejte o tomto podobenství, které nám dnes Pán podává. Jaký je náš život? Co preferuji já? Přijmu vždycky Pánovo pozvání nebo se uzavírám do svých věcí, do svých malostí? A prosíme Pána o milost vždycky přisvědčit a jít na Jeho slavnost, která je zdarma.“

Kázal papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

5.11.2019

Rémi Brague: Pokud se lidstvo nevrátí k transcenci, zmizí

Paříž. „Ateismu dochází dech, když mluvíme o důvodech existence bytosti schopné zabývat se vědou nebo politikou. Nedokáže odpovědět na otázku, proč je dobré, aby člověk existoval. Abychom ospravedlnili lidskou existenci, potřebujeme vnější bod, o nějž bychom se opřeli. Někoho, kdo by řekl: Zvol život!“

Na okraj své nové knihy o tom mluví *Rémi Brague*, francouzský filosof, religionista a laureát ceny Josepha Ratzingera. V rozhovoru pro týdeník *Valeurs Actuelles* představuje hlavní linie svých úvah nyní vydaných pod názvem „O pravdách, jež se pobláznily“ (*Des vérités devenues folles*), ve svazku shrnujícím přednáškové působení z let 2009-2016. Autor se netají tím, že titul odkazuje ke slavnému výroku G. K. Chestertona, který ve své Ortodoxii mluví o moderním světě prosyceném poblázněnými křesťanskými ctnostmi. Ve skutečnosti však nejde o křesťanské ctnosti, nýbrž o ctnosti jako takové, protože neexistují různé způsoby, jak být spravedliví, odvážní či vyrovnaní, upřesňuje Rémi Brague. Reflektuje to konec konců také Chesterton, který v knize „Proč jsem katolík“ rozebírá parazitismus moderního světa, žijícího z principů a intelektuálního, duchovního a morálního kapitálu minulých dob.

Za zásadní a sebedestruktivní momenty dnešní doby považuje francouzský filosof neschopnost kontinuity, pokusy skoncovat s minulostí a začít od nuly. Nejde o vynález poslední doby, první krok v tomto směru učinil na poli myšlení již Descartes, následovaný v radikálnější verzi Rousseauem až po Bourdieua v naší době. Kontinuita však je podmínkou pokračování. Pokud odstříhneme všechno, co nás předchází, budeme donuceni ke stagnaci kvůli nedostatku energie. Odpor k tradici a kontinuitě se zakládá na nepochopení ideje nezávislosti a požadavku autonomie, toužící být pouze za sebe a ze sebe. Mnozí dnes vyznávají svobodu prázdného taxíku, který nikam nejede, a každý si ho může vzít a řídit na jakékoli místo, předstíraje, že může zaplatit, pokračuje Rémi Brague. Za zcela nejpošetilejší ideu svobody považuje pokrokařské směřování k „zářným zítřkům“, o nichž mluvil sovětský komunismus. Idea pokroku má počátek už v 18. století, kdy se objevila myšlenka, že růst poznání a zlepšování životních podmínek povede také k vylepšení politických systémů a že z tohoto vylepšení téměř spontánně vyplyne také morální pozvednutí lidstva. Celé 19. století přizívalo tuto ideu a teprve 20. století s dvěma světovými válkami a genocidami vedlo k vystřízlivění. Přesto nadále přetrvává a někteří lidé jsou stále pohoršení, že se život nezlepšuje, jakoby předpokládali, že čas pracuje pro nás. Ale kdo nám zajistí, že postupujeme správným směrem? - ptá se francouzský filosof.

Brague se netají tím, že minulost, k níž se máme vracet je středověk. Nemá na mysli žádný druh tmářství ani idealizaci minulosti, ale ukazuje k němu jako k epoše, v níž se velikost a bída, inovace a uchovávaní tradic prolínaly, a vědomí transcendence dávalo smysl a orientovalo lidské bytí. „Nedělám si žádnou iluzi o reálném středověku, lidé byli tehdy hloupí a špatní stejně jako dříve a jako jsme my dnes - což není málo,“ dodává bez okolků francouzský filosof. Rozdíl vidí v tom, že podstatné hodnoty

byly přítomné ve své původní podobě, bez moderních překroucení. Podle Rémiho Bragua současný systém podřezávající vět, z níž vyrůstá, nebo přinejmenším umenšující význam základních, totiž náboženských hodnot tím, že se vytlačují do čistě privátní sféry, není dlouhodobě únosný. „Naše kultura bude nucena tím či oním způsobem učinit krok zpět, k jakémusi středověku,“ konstatuje. Jaký typ středověku si zvolíme, bude záležet na nás. Buď to bude onen křesťanský, který do sebe vstřebal dědictví řecké kultury, anebo se dnes nabízí středověk islámský, s božským zákonem, o němž se nediskutuje a který si podřizuje veškeré oblasti lidského života. „Pokud však neuděláme tento krok zpět, zmizíme, protože nebudeme již mít žádný reálný důvod k existenci nebo k dalšímu přetrvávání lidského rodu,“ varuje francouzský filosof.

7.11.2019

Sledování pouze lidské logiky vede k zoufalství, řekl papež jezuitům

Vatikán. Chudí jako místo setkání s Pánem, následování Ježíše mezi „ukřižovanými“ naší doby a otevírání cest naděje – do těchto tří tematických okruhů soustředil papež František svou dnešní promluvu k účastníkům mezinárodního jezuitského kongresu za sociální spravedlnost a ekologii.

Již do prvních stanov Tovaryšstva Ježíšova z roku 1550 vepsal sv. Ignác vedle obrany a šíření víry také pomoc vězněným a nemocným a konání skutků milosrdné lásky, připomněl papež František svým jezuitským spolubratřím. Nebyla to deklarace budoucích úmyslů, nýbrž zpečetění životní styl, který již vedli a k němuž se cítili od Pána povolání. Tato ignaciánská tradice přetrvala až dodnes. Papež František ocitoval slova jednoho z významných generálních představených jezuitů P. Pedra Arrupeho, pro něhož bylo setkání s lidskou bídou pobídkou k řeholnímu povolání: „Viděl jsem (Boha) natolik blízkého těm, kdo trpí, kdo pláče, kdo se topí v opuštěnosti tohoto života, že se ve mně rozžehla horoucí touha následovat ho v této dobrovolné blízkosti k vyděděncům tohoto světa, jimiž společnost pohrdá“ (*Este Japón increíble. Memoria del P. Arrupe*, 4. ed. Mensajero, Bilbao 1991, s. 19).

„Tím, co mne v tomto textu hluboce zasáhlo, je jeho původ. Má počátek v modlitbě. Arrupe byl člověkem modlitby, člověkem, který každý den zápasil s Bohem, a odtud se bere jeho síla. Otec Pedro vždy věřil, že službu víře a podporu spravedlnosti nelze oddělit, že jsou zásadně propojeny. Všechny služby v Tovaryšstvu v jeho pojetí měly vycházet z úkolu hlásat víru a zároveň šířit spravedlnost. To, co bylo do té doby úkolem jen některých jezuitů, se mělo stát věcí všech.“

Svatý Ignác v duchovních cvičeních vybízí k zaujetí postoje služebníka, pomáhajícího Svaté rodině, k aktivní komtemplaci Boha, ve chvíli, kdy byl bezbranným Dítětem na okraji společnosti.

„V chudých jste našli privilegované místo setkání s Kristem. V tom spočívá vzácný dar pro život Kristova následovníka: dar setkávat se s ním mezi zraněnými a chudými. Setkání s Kristem mezi těmi, v nichž má zalíbení, tříbí naši víru. Tak se to stalo také v případě Tovaryšstva Ježíšova, jehož zkušenost práce mezi nejposlednějšími prohloubila a posílala víru. „Naše víra se stala více velikonoční, slitovnější, jemnější a evangelnější ve své prostotě“ (34. generální kongregace Tovaryšstva Ježíšova 1995, d. 2, č. 1), zejména skrze službu chudým.“

Tato proměna znamená konverzi, obrácení tváře k Ukřižovanému, který nás každý den vybízí, abychom setrvali při Něm a snímali Jej z kříže, apeloval papež na své jezuitské spolubratry. Dnes nás Duch Boží pobízí k následování Pána ve službě ukřižovaným naší doby, dodal a vyjmenoval bolesti našich dní související s rozdrážděnou třetí světovou válkou provázenou zločiny, masakry a ničením, ale také obchod s lidmi, projevy xenofobie, bezohledné sledování národních zájmů i šířící se nerovnosti jak mezi zeměmi, tak v jejich rámci, a zmínil také následky prohřešků proti životnímu prostředí, dopadající na nevinné. Podle papeže Františka v této situaci nestačí pouhé doprovázení obětí, nýbrž je zapotřebí reflexe nad současnou situací a demaskování jejich špatností.

„Potřebujeme skutečnou „kulturní revoluci“ (Laudato si´, 114), proměnu našeho kolektivního pohledu, našich postojů a způsobů vnímání a vztahování se ke světu. Sociální zla často hnízdí ve společenských strukturách, které mají potenciál rozkladu a smrti. Proto je důležité trpělivě pracovat na přeměně struktur, skrze účast na veřejném dialogu, na místech, kde se rozhoduje o zásadních věcech pro život nejposlednějších.“

Řekl František a povzbudil jezuitu k další kreativní práci v oblasti služby chudým, vzdělání, pozornosti k uprchlíkům, obraně lidských práv a sociálních služeb nejrůznějšího druhu. Vyzval také, aby se podíleli na rozlišování cest pro církve a vždy hájili utlačované dnešního globalizovaného světa, směřujícího k unifikaci a ničení kulturní, náboženské i osobní identity. Jak papež opět zopakoval, pravá globalizace má sice spojuvat, zároveň však má být polyedrická, totiž zachovávat osobité zvláštnosti.

Petrův nástupce připomněl také letošní 30. výročí vraždy šesti jezuitů na univerzitě v hlavním městě Salvadoru:

„V bolesti našich bratří a našeho ohroženého společného domu musíme kontemplovat tajemství Ukřižovaného, abychom byli s to dát život až do konce, jak to učinilo mnoho našich jezuitských druhů počínaje rokem 1975. Letos slavíme 30. výročí mučednictví jezuitů ze Středoamerické univerzity v El Salvadoru, které způsobilo tolik bolesti otci Kolvenbachovi a přimělo jej k prosbě o pomoc ze strany jezuitů z celého Tovaryšstva. Mnozí velkoryse odpověli. Život a smrt mučedníků jsou povzbuzením v naší službě nejposlednějším.“

Pokud bychom k hraničním situacím přistupovali s pouze lidskou logikou, hrozí nám zoufalství, dodal František. Sociální apoštolát tedy má sice řešit problém, ale především povzbuzovat k naději a podporovat procesy, v nichž jednotlivci a komunity objeví své schopnosti a možnosti k utváření vlastní budoucnosti.

„Dělte se o svou naději tam, kam přijdete, abyste povzbuzovali, utěšovali a podpírali. Prosím vás, otevírejte budoucnost, nebo - abych užil výraz jednoho současného literáta - pohybujte se v budoucnosti („Frequentare il futuro“, je titul knihy o odkazu tajemníka italské komunistické strany Enrica Berlinguera, kterou v roce 1999 vydal Gavino Angius, pozn. překl.). Otevírejte budoucnost, probouzejte možnosti, vytvářejte alternativy, pomáhejte myslet a jednat jinak. Pečujte o svůj každodenní vztah ke vzkríšenému a oslavenému Kristu, buďte dělníci milosrdné lásky a rozsévači naděje. Kráčejte se zpěvem i s pláčem, boje a starosti o život nejposlednějších a ohrožovaná stvoření, ať vás nepřipravuje o radost naděje (srov. Laudato si', č. 244)“

V závěru své promluvy k jezuitům, kteří se účastní kongresu věnovaného sociální spravedlnosti a ekologii, se papež ještě jednou vrátil k postavě otce Arrupeho a vybídl je, aby v jeho stopách nezapomínali na modlitbu. „Ta je jeho odkazem... Kéž vás tento obraz vždy doprovází,“ dodal František.

8.11.2019

Kardinál Hollerich: V Japonsku se papež setká s novodobou prázdnotou

Lucembursko. Japonsko, s nímž se papež František setká za necelé dva týdny, je moderní zemí, která ztratila směr a neví čím se v životě řídit, říká kardinál Jean-Claude Hollerich SJ. Tento lucemburský arcibiskup Zemi vycházejícího slunce dobře zná. V Japonsku pracoval 17 let jako jezuitský misionář.

Kardinál Hollerich konstatuje, že tradiční hodnoty jsou v Japonsku stále respektovány, více než v Evropě, ačkoliv v porovnání se situací před 30 nebo dokonce i 20 lety se oslabují. Lidé se nicméně zajímají o to, jak žít a být šťastní, v čem spočívá jejich odpovědnost. Mnozí budou hledat odpovědi na tyto otázky v papežových slovech, říká kardinál Hollerich:

„Většina Japonců se nehlásí k žádnému náboženství, nebo zapomněla, k jakému náboženství patří. Týká se to zejména Tokia. Když například umírá babička, objevuje se problém, protože se neví v jaké náboženské tradici má být pochována. Japonská společnost je silně sekularizovaná, ale není vůči víře nepřátelsky nastavena. Lidé jsou náboženským otázkám otevření. Všichni se účastní oslav nového roku, kdy se před půlnocí shromáďují v buddhistické svatyni, aby slyšeli, jak bije zvon, a potom zamíří do šintoistického chrámu. Mnoho mladých se ptá na náboženství.“

Kardinál Hollerich podotýká, že Japonci nemají rádi nová náboženství. Narušují totiž harmonii a rovnováhu, kterou si v této zemi považují nade vše. Katolicismus ovšem už není považován za nové náboženství. Podařilo se nám jakýmsi způsobem v Japonsku zdomácnět a jsme respektováni, ujišťuje bývalý jezuitský misionář.

„K obrácením stále dochází, zejména ve městech. Ubývá katolíků na venkově a rozrůstají se společenství ve velkých městech. Já jsem vždycky pracoval na univerzitě a každý rok jsem křtil dva nebo tři studenty. Většina mých studentů nebyli katolíci, ale když jsme se blíže poznali, objevovaly se otázky o víře, proč jsem přijel do Japonska, proč jsem se neoženil... Samozřejmě není možné vysvětlit všechno během jediného rozhovoru, ale postupně jsem vyprávěl o svém životě a výsledkem bylo, že za mnou přicházeli mladí lidé s prosbou o křest. Jeden z mých studentů přiznal, že chodil do katolické mateřské školky. Z dětství v něm zůstala vzpomínka na pokoj v srdci, který poznal, když se ve školce modlil jako pětileté dítě. Chtěl znovu nalézt tento pokoj, pocit štěstí – a proto požádal o křest.“ Říká pro Vatikánský rozhlas kardinál Jean-Claude Hollerich.